

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Norman E 014

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 45

Stockholm den 7 November 1912

5:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1912, F. Englunds Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	--	--	---	---

Preussen och den kommunala kvinnorösträtten.

Den 22 oktober var en betydelsefull dag för de preussiska kvinnorna. Då behandlades i Abgeordnetenhaus frågan om att bevilja Preussens kvinnor kommunala rättigheter i likhet med männen. Kvinnorna själva hade gjort allt för att inom kammaren väcka förståendet af att detta var en fråga af största vikt och betydelse för dem och för att visa, att mångtaliga kvinnoöreningar stodo bakom krafvet på kvinnans rätt att deltaga i de kommunala angelägenheternas ordnande. En rad petitioner för saken hade inlämnats till kammaren. Så hade Preussiska Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Frankfurt a. Oder, Ostpreussiska länsförbundet för kvinnorösträtt i Königsberg m. fl. petitionerat om kommunal rösträtt och valbarhet för kvinnor. Med stor spänning motsågs debatten i kammaren. Åhörarelaktarna voro talrikt besatta af kvinnor, bland hvilka märktes flera af ledarna inom rösträttsrörelsen och äfvenså ett stort antal af den studerande kvinnliga ungdomen.

De oroligt spejande kvinnliga åskådarna kunde snart nog konstatera att kammaren i god tid fylldes till sista plats. Man hade således denna gång åtminstone att räkna på intresse för saken bland kammar-

ledamöterna; vare sig nu sympatierna voro för eller emot, den annars vid andra tillfällen manifesterade likgiltigheten för frågor, som röra kvinnorna, tycktes denna gång fått vika. När vice talmannen slog sin klubba i bordet voro så godt som alla ledamöter på sina platser.

Den mangranna samingen visade sig dock ha haft en helt annan orsak än intresse för kvinnornas fråga. Det gällde att närvara vid minnestelet öfver kammarens aflidne talman, och sedan ledamöterna väl deltagit i denna hedersbevisning mot sin forna ledare, uppstod en formlig rusning mot utgångarna, och när den kommunala kvinnorösträtten kom före, sågos endast spridda representanter här och där i bänkarna, medan flera om andra angelägenheter högt öfverläggande grupper omintetgjorde så godt som alldeles möjligheten att höra de talare, som yttrade sig i saken. Så mycket blef det ej heller att höra. Efter den första, socialdemokratiska talaren, som ansåg att kvinnornas fordringar voro berättigade, kommo från andra håll de gamla, utslitna invändningarna mot saken. Det var både detta, att kvinnorna ej själva önskade dessa rättigheter, likaså kom den stora oron för hemmets och familjelivets upplösande, om kvinnorna fingo rösträtt, fram, m. m., m. m. Visst höjdes en och annan lugn och insiktsfull stämning, som t. ex. Dr Lippmans, hvilken erinrade om att

nio miljoner arbetande kvinnor knackade på dörren till Abgeordnetenhaus och med full rätt fordrade medborgerliga rättigheter. Men de fördomsfria orden funno ingen resonans, och den mycket matta omröstningens resultat var på förhand gifvet. Frågan föll, och kvinnornas petitioner överlämnades åt regeringen såsom material. Och som sådant komma de väl att för lång tid framåt få slumra i sällskap med allt öfrigt iskåp och på hyllor samladt utredningsmaterial, hvilket alltjämt väntar på en samvetsgrann materialförvaltare, som sörjer för dess rätta användning.

Från arbetsstråten.

Tänk om fruns mamma hade lefvat hvad hon nu skulle vara ledsn, sade jungfru Carolina, medan hon hjälpte sin fru med ytterkläderna och reseffekterna.

— Skulle hon vara ledsn! utbrast frun häpen. Hon skulle väl snarare vara glad att jag kan utträtta något litet här i världen.

— För rösträtten ja, men den skulle gamlafrun aldrig ha velat veta af.

”Ungafrun” hade inte tid just nu att orientera Carolina i motsättningarna mellan gammalt och nytt. Det skulle bära af på föredragsturné i landsorten. Tamburlåset knäppte igen efter henne.

På första plats, där föredrag skall äga rum, är lokalen inte så väl besatt. Några ansikten, sympatiskt förväntansfulla och lugna, lysa upp längst fram i salen. De tillhöra kvinnor, som för längesedan lämnat famlandet bakom sig, som veta hvad det arbetas för och hvilket pris som måste betalas för trohet mot öfvertygelsen.

Det gör resetalarinnan godt att möta de där ansiktena, uttryckande en fullständig inre seger. Bredvid dessa synas andra, där längtan och hopp är det förhärskande uttrycket. Åter andra spegla blott en obestämd nyfikenhet och ännu andra en lurande kritik i blick och min. De allra yngsta synas vänta ett nöje, de allra äldsta tyckas säga: vi äro för gamla för det här, men nog kunna vi höra på för en gångs skull. Männen äro — som oftast då naturvetenskap och ekonomiska frågor äro utelyckta från ett kvällsprogram — i stark minoritet. De se stela och afvaktande ut.

Då klockan slår, stiger frun upp på katedern. Hon gör det så lätt och gladt som om hon skulle plocka plommon i sin egen trädgård. Detta imponerar. Den träning, som ligger bakom säkerheten i ett sådant ögonblick, är alltid beaktansvärd. Hon säger några hälsningsord med ett vackert leende och så — börja rätt många vidräkningar med lagars och författningars upphofsmän, som i förfluten tid aldrig velat skatta kvinnan som en kraft, utan i henne endast sett den ”svaga”, och som i närvarande tid få upp ögonen för hennes behof endast genom kvinnans egna, ihärdiga bemödanden. Så visar talarinnan en del samhällskonsekvenser af gammal åskådning.

Så mycket obefogadt prat, tänker den storförmögna gamla borgmästarinnan, som i det stora hela styrt sin man och sin stad en ostörd räcka af år och alltjämt sväller i orubbad välmåga.

Det är då ingen gräns för kvinnornas fordringar, tänker en yngre obefordrad tjänsteman. De ha tillgång till snart sagdt alla platser i landet — både dem de kunna och icke kunna sköta, de sakna ju intresse för ämbetsgöromål.

Hvilket öfvermod hos dessa talarinnor, tänker en stolt medborgare. De kritisera f. d. statsråd, professorer och tränade riksdagsmän. Kunde hålla sig till det de ha djupare insikter i än samhällsstyrelse.

Hvarför nämner frun inte något om sådana som jag, tänker den åldrade, fattiga änkan. Vi ensamma bli alltid glömda, fast vi ofta fostrat flera barn åt staten med offer af alla våra krafter och af den yttersta skärfven.

Talarinnan belyser nu en del kvinnors arbetsvillkor. Hon låter bl. a. några själförsörjerskor, Anna, Botilda och Cecilia, berätta om stenar på deras väg — hinder samma skräpster, som måste plockas bort, kvarlevor från en tid, då kvinnan utan hem var absolut värnlös, ett byte ute på allmänningen, emedan hon saknade kunskaper och utvägar att slå sig fram till själfständighet och anseende. Talarinnan börjar med att återge ett samtal emellan Anna och hennes gifta bekantskap: ”Att vara ’nöjd som man har det’ är sannolikt en ganska måttlig dygd, då man har fullt upp af hvad man behöver. Den som har hem, arbete eller pengar och därtill hälsa, vill hon inte vara belåten, så bör hon skickas på förbättringsanstalt, det är min åsikt. Du skulle vara i mina kläder, vara så alldeles lämnad åt ditt öde, att om du försvann denna kväll, vore det ingen som märkte det, så finge du pröfva hur pass lätt det vore att vara ’belåten med som det är’. Nej, min bästa du, vänta att predika förnöjsamhet för andra tills du själf varit i öknen och fått nöja dig med gräshoppor och kamelhår.”

”Du tror förstås”, svarade den gifta bekantskapen, ”att bara man har sin man, en våning och bestämda hushållspengar för veckan eller månaden, så går man midt i Arkadien. Men det kan hända, att förargelser dagligdags af alla slag ganska väl motsvara dina gräshoppor, och med sådana kameler, som man nu för tiden kan få nöja sig med i hushållet, så...” — ”Jag afundas dig inte ett grand. Jag bara konstaterar: du har hvad du behöver, jag har det inte, det är den stora skillnaden mellan oss två. Men om jag bara nu med ens kunde få en plats, skulle jag vara så innerligt glad. Du hör hur små mina pretentioner äro. Det är så ondt om själfva arbetet, att nu för tiden anses lyckan rent af ligga däri, att man får arbete, får sträfva och ödmjuka sig för en principal, likagodt hvilken.” — ”Men en plats är då väl inte svårt att få!” — ”Inte? Nej, inte som ensamjungfru eller barnjungfru-husa. Men till dessa yrken har jag inte blifvit uppfostrad, då min far var öfverordnad ämbetsman. Den som råkat komma till världen femton år före den här allra nyaste tiden har små utsikter att slå sig fram. Att man har vanlig skolunderbyggnad

och är en hygglig, praktiskt klok människa har ringa värde — man har ju inte fackkunskaper, man förstår inte allting. Och inte heller har man konsten inne att lefva på tredjedelen af hvad en normal fysik kräver. Är man dotter till bankdirektör eller statsminister, kan det nog ställa sig annorlunda." — "Du öfverdrifver rätt bra, det skall jag säga dig. Signe Veber fick en utmärkt plats i försäkringsbolaget i förra veckan och fick god lön genast." — "Ja för all del, farbrodern är ju verkställande direktör i bolaget, och hon var just inte i behof af någon plats. Men hur lätt går det för oss, som behöfva plats, att få en, som ger tillräckligt lefvebröd? Först kom jag ut som sällskap hos ensam förmögen gammal änkefru. Sällskapa — ja, det fick jag, men inte äta. Småningom blef jag så genomskinlig, att jag fläktade för minsta luftdrag. Doktorn sade då till mig, att ville jag lefva, fick jag resa min väg. Så blef jag lärarinna utan lön. Ty att ge lön nu, 'då hundratals flickor ta plats för bara vivret'... Sedan sökte jag plats som värdinna i bättre hus. För att i den egenskapen få tak öfver hufvudet måste man om möjligt vara artist på piano, tala ett par lefvande språk, kunna informera gossarna till fjärde klassen och flickorna i målning och moderna arbeten och naturligtvis vara expert på kokkonst och allt dit hörande. Fullständigt hade jag inte allt det där på mitt program. Då tänkte jag på telefon. Vid den tiden var aflöningen där 45 kr. Mat, husrum och kläder för denna månadssumma — det problemet kunde jag inte lösa. Till telegrafan gafs det för tillfället ingen kurs. I posten var det lika täppt. Jag försökte på tryckeri i hopp att kunna slå mig fram en dag som skicklig sättare. Mitt bröst tälde ej vid den osunda luften. På en bankplats kunde jag aldrig hoppas, då jag ej hade 'biskopen till morbror'. Återstod kontorsplats. Jag har svarat på alla möjliga annonser i den branchen. På ett håll begär man ryska, på ett annat spanska, stenografi efter ett visst system, kännedom om räknemaskiner och rader af andra 'system', som jag inte har en aning om. På ett kontor begärde man att jag skulle sätta in tre tusen kronor i affären, på ett annat kunde jag bli kompanjon mot insättning af tio tusen. Men jag har inga tio tusen. Hade jag det behöfde jag knappast en plats, och då stode mig nog både en och två till buds."

Botilda berättar: "Då jag började med manicure för elfva år sedan, slog jag mig ned vid en badort. På den tiden hade mitt yrke särdeles dåligt anseende, man antog helt enkel, att det blott var en sorts skylt. De första fjorton dagarna hade jag inte en enda kund, jag var rent af förtviflad. De enda som kommo voro herrarna — men efter kl. 10 om kvällarna, då de kastade sand på fönstren och pockade på att bli insläppta. En gång gick jag ut och frågade med hvad rätt de betedde sig på sådant sätt och fick då till svar ett förvånadt: 'Det är ju manicure här, vet ja!'"

Cecilia berättar: "Jag hade en god kontorsplats, men på grund af dödsfall och affärens snara upphörande måste jag se mig om efter ny anställning. Så fick jag syn

på en annons om fördelaktig plats för ung dam, kun- nigt i maskinskrifning. Sökande borde personligen fram- lämna betyg, mottagas e. m. kl. 2. Adressen lydde på en af hufvudstadens finare gator och dito husnummer. Jag ringer på vid utsatt tid och blir insläppt i en kom- fortabel våning af en elegant herre. Det undgick mig ej, att han låste dörren i det han stängde den bakom mig. Jag kände på mig att någonting var på tok här, men kunde i verkligheten inte klara begreppen. Då jag med blicken sökte en kontorslokal, skyndade herrn att förkla- ra, att han hade sitt kontor på annat håll i staden, det- ta var privatbostaden. Så började han fråga, om jag verkligen var durchdrifven i maskinskrifning. Jag försäk- rade att jag var fulltränad, och nu hade jag klart för mig, att skulle jag komma väl ifrån det här, fick jag låtsas gå in på allt. Jag visade mig alltså ofantligt an- gelägen om platsen, men som jag påstod mig ha gjort upp om sammanträffande med annan person på visst klockslag, hade jag för ögonblicket mycket brådtom. Slut- ligen gjordes upp att jag skulle komma igen nästa dag kl. 4 e. m. för villkorens definitiva uppgörelse. Så blef jag utsläppt. Troligen tänkte annonsören att jag var ett lättfångadt byte. Emellertid berättade jag genast saken för min chef. Denne anställde efterforskningar och fick veta, att personen i fråga alls icke hade något kontor i staden, att hans existensmedel voro okända, att han upp- trädde högst elegant på gator och restauranter och att han förr på annonser om plats lockat flickor till sin ele- ganta bostad."

Här gjorde talarinnan en liten paus.

Kan det falla sig så krångligt att få en bra plats, det har jag aldrig förr förstått, tänkte hvarenda ungi flicka i salen, som hade själfvärf i perspektiv.

De där obehagen, som möta själförsörjerskor, beror nog mycket på dem själva, tänkte några mammor, hvil- kas egna döttrar aldrig försökt sig på andra uppgifter än läxläsningen i skolan och inhämtande af sällskapslif- vets former.

Men mödrar till redan ansträngda, i förvärfskampen bleknade döttrar tänkte: hvarför har hon inte talat om jäktet, övertidsarbetet och bristen på hänsyn för den ar- betande.

Talarinnan hade nog vetat hvad hon gjorde: jäktet är inte något som speciellt drabbar den arbetande nu- tidskvinnan. Den underordnade nutidsmannen klämmes lika framt.

Så gjorde talarinnan en liten antydning om det krist- liga samhällsidealet: min nästa som mig själf.

Då sjöd det till inom en representant för platsens högre moral. Skulle sådana damer, som i rak strid med budet "kvinnan tige" uppträda offentligt, nu också med religiösa argument stödja sin verksamhet. Och så små- log han ironiskt åt talarinnans eftergift för publikens fordran på en angenäm sensation till sist. Hon avsluta- de nämligen med att uttala den förhoppning, att männi- skorna en dag i hvarandra skola se vänner och främja- re i stället för — som nu ofta är fallet — likgiltiga främ- lingar eller motståndare.

Smärtstillande.

Icke på grund af någon egenskap att minska eller häfva känsel förmågan, utan på grund af sin egenskap att häfva orsaken till smärta verkar Salubrin smärtstillande såväl vid fall af yttre skador som vid försträckningar, reumatisk värk, magplågor m. m., då det användes enligt bruksanvisningen. Iakttag särskildt, att vid alla svårare fall Salubrin bör användas utspädd och dess afdunstning förhindras medelst gummitaft; vaxtaft är föga lämpligt. Partilager hos Geijer & C:o, Sthlm.

Skada med den här sista satsen, tänkte de sympatiserande, starka kvinnorna, som hade oklarheten bakom sig. Alltid kasta våra antagonister oss det där i ansiktet: ni tro, att bara kvinnorna komma med i lagstiftarkallet, så skall jorden bli ett paradiset.

Talarinnan måtte genom något magnetiskt fluidum erfarit protesten, ty hon tillade hastigt några ord: så naiv är emellertid ingen rätt rösträttskvinna, att hon tror på en kommande mänsklig fullkomlighet, på en fulltonig harmoni, ett nytt eden på jorden. Men det är ju i alla fall så, att ju fastare någon sluter sitt väsen för lappriinflytelser, ju säkrare bildas därinom, liksom hos den sårade ostran, en pärla, kanske flera. Af det äktvackra har världen stort behof, och ju flera pärlor, som komma i ljuset, ju rikare måste tillvaron gestalta sig.

Metta Greger.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Gustaf II Adolfs ungdom.** Historisk berättelse af *Anna Wahlenberg*.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Illustrerad svensk litteraturhistoria.** Af *Henrik Schück* och *Karl Warburg*. Ny fullständigt omarbetad och tillökad upplaga. Häft. 10-11. — **Gamla Stockholm.** Anteckningar ur tryckta och otryckta källor, framletade, samlade och utgifna af *Claes Lundin* och *August Strindberg*. Tredje oförändrade upplagan. Häft. 7-8. — **De tre gracerna.** Minnen och anteckningar från Gustaf III:s Stockholm. Af *Carl Forsstrand*. — **Det nya ansiktet.** Roman af *Ester Nennes*. — **Löjtnant Gustl** jämte andra noveller. Af *Arthur Schnitzler*. Bemyndigad översättning af *Gustaf Linden*. — **Hvad skogen lär.** Några studier ur lifvet af djurens instinkter och vanor. Af *William J. Long*. Bemyndigad översättning af *Jane Lindblad*.

A.-B. Evangeliska Fosterlandsstiftelsens förlag Stockholm: **Minnesord ur Bibeln** för hvar dag under 1913. Nyårshälsning från Svenska bibelinstitutet. — **Frideborg.** Folkkalender för 1913. Utgifven af *B. Wadström*. Fyrtiosjätte årgången. — **För tron och lifvet.** Vittnesbörd ur ordet och erfarenheten. Af *Anders Åberg*. III. — **Vingslag.** En samling dikter af *A—der*. (Anna Ölander). — **Frälsningsordet.** Af *D. A. Årnström*. Andra uppl. — **Söndagshvilans betydelse.** Af *G. Skovgaard—Petersen*. Översättning af *A. A. Berg*. — **Missionsbibliotek för folket.** XXII. *John Williams*, Söderhafsoarnas apostel. Af *H. O. Hansen*. Bemyndigad översättning af *B. H.* — **En liten andaktsbok.** Af *Th. Frethow*. (Luthersk bogmission.) Översättning från norskan. — **Andaktsbok för de gamla.** Af pastor *B. S. G. Bomhoff*. (Luthersk bogmission.) Översättning från norskan. — **Andaktsbok för hemmet.** Af pastor *O. Gude Due*. (Luthersk bogmission.) Översättning från norskan. — **Brinnande bön.** Af *Ashton Oxenden*. Översättning från engelskan af *Axel Lybcker*. — **Evangelium åt ungdomen.** Föredrag af *P. W. K. Böckman*. Översättning från norskan. — **Unga på nytt.** Översättning från tyskan af *Agnes Hoffman*. — **Missionsfältens hjältinnor.** Skildringar af framstående kvinnliga missionärers lif och verksamhet i skilda världsdelar. Af *Dr E. C. Dawson*. Bemyndigad översättning af *Emma Beshow*. II. **Kina, Borneo, Persien och Syrien.** III. **Afrika.** — **Berättelsebibliotek** Utgifvet af *B. Wadström*. VIII. **Ungdomsseggar.** Skildringar från olika tider och folk. — **Såtblommor.** Berättelser för ung och gammal af *M. v. O.* Från tyskan af *E. Willén*. — **Under linden.** Skildring ur storstadslivet af *M. Eitner*. Översättning från tyskan. — **I julsolens ljus.** Två berättelser af *Ernst Evers*. Bemyndigad översättning från tyskan. — **Lille Otto och Sakkeus**, med flera berättelser. Af *M. v. O.*

Männens rösträttskongress i London.

Vid den nyligen af Männens internationella förbund för kvinnans politiska rösträtt hållna kongressen i London antogos följande resolutioner:

I. Männens internationella förbunds för K. P. R. första kongress önskar att fästa männens inom alla nationer uppmärksamhet på de allvarsamma ekonomiska verkningar med afseende på aflöning och säkerhet af anställning, som uppstå genom den ständigt tilltagande användningen af oorganiserade och politiskt orepresenterade kvinnor, hvilka nödvändigtvis acceptera en lägre skala för godtgörelse af lika arbete. Den påpekar, att beviljandet af rösträtt för kvinnor i tolf länder, europeiska stater, Förenta Staterna och Australien, nästan i hvarje enskildt fall följts af åtgärder, gående ut på ett utjämnande af löneförmånerna för män och kvinnor i många yrken och handteringar, och den anser införandet af kvinnorösträtten i öfriga länder af största vikt för åvägabringande af ekonomisk likställdhet för att såmedelst hejda det oriktiga ersättandet af män med kvinnor, hvilket oundvikligen kommer att fortsättas, ifall de senare icke erhålla lika ansvar och samma medborgerliga rättigheter som männen.

II. Denna kongress fäster uppmärksamheten på den allvarsamma skada, som tillfogas släktet genom hvita slafhandeln och kvinnornas sociala beroende, och anser att förlänandet af rösträtt åt kvinnorna är af yttersta nödvändighet för att få till stånd en rationell och rättvis lagstiftning med afseende på dessa förhållanden. Den påvisar att i alla de länder, där kvinnorösträtten är införad, har skyddsåldern höjts och hvita slafhandeln afsevärdt minskats.

III. Männens internationella förbund för K. P. R. finner med beklagande att på sina håll en opinion existerar, hvilken föreger att kvinnornas politiska och sociala frigörelse skulle innebära en fara för moderskapet och släktets hälsa. För att bevisa motsatsen fäster kongressen uppmärksamheten på att den allmänna såväl som barnadödligheten i Australien, där kvinnorna länge haft politiska rättigheter, är den lägsta i världen samt framhåller som sin åsikt att släktets intressen bäst tjänas genom att gifva kvinnorna fria möjligheter till utveckling.

IV. Männens internationella förbunds för K. P. R. första kongress önskar att framhålla sitt bestämda afståndstagande från den ofta hörda meningen att beviljandet af rösträtt åt kvinnorna skulle utgöra en fara för nationens säkerhet och militära styrka. Under det att kongressen anser, att kvinnornas politiska inflytande kommer att gå i riktning af ett fredligt ordnande af internationella tvistigheter, vill den påpeka, att senaten och riksförsamlingen i Australien offentligen ha intygat kvinnornas vederhäftiga hållning i försvarsfrågor och att Nya Zeeland och Australien varit främst i att praktiskt stöda kvinnornas åsikt om att fullgoda militära rustningar är medlet att skydda nationen.

Annonsera i DAGNY!

J. F. Holtz

Brunkebergstorg 5

St. Nygat. 35 --- Sturegat. 8

Stockholms Specialaffär

för **GARNERINGSARTIKLAR**

Ständigt nyheter

Bland de hoppfulla uttalanden, som gjordes af de olika ländernas representanter, kan nämnas dr A. Munch-Petersens, hvari den danska regeringens rösträttsproposition framhölls såsom lofvande för en lycklig lösning af kvinnornas rösträttsfråga i Danmark, samt hr Ernst Beckmans om att de svenska kvinnorna "icke voro utan förhoppningar" att förslaget om rösträtt för kvinnor skulle antagas.

En fest i Fredrika-Bremer-Förbundets nya lokal, 48 Klarabergsgatan, Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundets byrå invigde onsdagen den 30 oktober sin nya lokal med en fest, hvilken tillika var afsedd som en hyllning åt fröken Mathilda Silow, då hon, såsom förut här nämnts nu under tjugofem år i egenskap af sekreterare länkat stipendieinstitutionens öden.

Den nya byrålokalen, Klarabergsgatan 48, två trappor upp, har enstämmigt prisats af alla besökande och förtjänar det också. Jämför man dessa stora, soliga, gammaldags hemtrefliga rum med byråns förra lokal, förstår man väl att framför allt byråns egen personal har hälsat, om också icke precis själva flyttningen med dess rök och damm och betungande arbete, så dock dess resultat, med den största tillfredsställelse. Byrån förfogar öfver tre rum: ett stort expeditjonsrum, där kassan och sekreteraren ha sin plats och där eventuella väntande få antichamberrera vid dagens tidningar och under hägn af Carl Larssons Fredrika Bremer; vidare föreståndarinnans rum, där äfven styrelse och kommittéer hålla sina sammanträden och som sålunda präglas af en mera officiell helgd, något mildrad genom närvaron af Fredrika Bremers spinnrock i ett hörn, samt slutligen ett mindre rum för platsförmedlingen. Det fjärde rummet i våningen tillhör Svenska Sjuksköterskornas Pensionsförening och utmärker sig genom sina möblers moderna elegans.

Vid onsdagens fest visade det sig, att detta det officiella allvarets hemvist, när så kräves, kan förvandlas till en charmant festlokal. De stora, gammaldags inredda rummen, som bilda en så förträfflig ram till byråns möbler, strålade välkomnande gästerna till mötes, expeditjonsprägel var borttrollad och ersatt med en gladlynt festivitas, buren af gamla traditioner och nya angenäma intryck. I festen deltog förbundets styrelse, kommittéledamöter och byråpersonal — men en stor missräkning för alla var det att ordföranden, fru Agda Montelius, af sjukdomsfall var förhindrad närvara.

Så fort gästerna samlats, strax efter klockan 8, serverades supén, och sedan fröken Laurell i byråns namn hälsat alla välkomna, hölls det första högtidstalet för fröken Silow af doktor Lydia Wahlström, som forskat i stipendieinstitutionens häfder och där funnit manifesterad den storartade insats som sekreteraren genom personlig entusiasm och målmedvetet arbete gjort i institutionens utveckling. Den skål, som utbragtes för fröken Silow, åtföljdes

af kraftiga hurrarop. Fröken Lilly Engström talade där-efter för den nya lokalen och dess företräden, men dröjde dock i tankarna, med något af det vemod, hvarmed man ser tillbaka på det man för alltid lämnat, vid minnet af de gamla rummen, all sträfvan, alla förhoppningar, all arbetsglädje, som lefvat inom deras väggar. Hon talade om alla de olika lokaler byrån haft, hur man vid hvarje ombyte fröjdat sig åt de fördelar flyttningen medfört och hvarje gång varit glad åt att få lämna en trång och mörk och olämplig lokal för en rymlig och ljus och hygienisk. Det var emellertid icke byrån ensamt, som flyttat, hvarje gång hade förbundets vänliga och kloka tomtar flyttat med och gjort sinnena ljusa och arbetet gladt — och nu önskade talarinnan både dem och byrån tomtebolycka vid Klarabergsgatan liksom förut under alla de gamla adresserna. Det hurrades för den nya lokalen, och medan ännu de glada vibrationerna lägo kvar i luften, reste sig fröken von Plomgren för att låta sin spirituella musa hylla fröken Silow med rytmer och rim, framsagda med en lysande brio och mottagna med jubel af såväl festföremålet som de öfriga åhörarna.

Fröken Silow tackade i hjärtliga ordafag för den hyllning förbundet bringat henne och uttalade varma välönskningar för förbundets framtid och för allas strävanden och förhoppningar.

Förväntansfulla blickar hade riktats mot fröken Lotten Dahlgren, och hon lät icke hoppet komma på skam, utan det visade sig att hon strängt sin lyra och diktat om minnena från den gamla lokalen, speciellt Dagnyre-daktionen, och sorgen vid skilsmässan — men hennes sorg öfver det förgångna gick emellertid betydligt i rosenrödt och göt samma, glada skimmer öfver hela det tacksamt lyssnande bordssällskapet.

Ett antal hälsningstelegram till fröken Silow upplästes, hvarpå gästerna intogo kaffe i pensionskassans till salong apterade rum och efter ytterligare en eller annan timmes angenämt samspråk åtskildes.

Och då byrålokalen följande morgon kl 11 öppnades, hade den återtagit sin vederbörligen och expeditjonsmässigt allvarliga yttre gestalt.

A. L. B.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Joh. Lundström & C:o A.-B.
Kungl. Hofleverantör.

1:ma Maskinkrossad Anthracit
Hushållskol, Cokes, Brikettter.
Allm. Tel. 2288, 2249. Riks-Tel. 427, 9427.
Kontor: Skeppsbron 18.

Freja-Magasinet.
Specialaffär för Damartiklar.
18 Humlegårdsgatan 18
29 Drottninggatan 29

Camilla och Fredrika.

En parallell.

CAMILLA COLLETT.

Medan jag läste den till förra julen af Camilla Colletts son, expeditionschefen Alf Collett, utgifna vackra boken om "Camilla Collets livshistorie", som jag fått mig tillsänd af en norsk väninna, hände mig något märkvärdigt. Genom en egendomlig tankeöfverföring såg jag aldrig Camillas porträtt fristående, vid sidan därpåf aftecknade sig alltid ett annat ansikte, en själsbesläktad svensk kvinna: Fredrika Bremers.

Idékombinationen är när allt kommer omkring ej så underlig. Voro de ej andligen systrar de två? Befryndade genom samma sträfvan, samma lifsbärande idé? Hade ej en gnista från samma heliga eld berört deras väsen, voro de ej i så hänseende ett hjärta och en själ?

Men det intressanta i sammanställningen ligger naturligtvis långt mindre i likheten än i de kolossala kontrasterna. Dessa senare är det som mest frapperar, då man söker studera sig in i de båda märkliga kvinnornas lif, karaktärer och verk. Genom kontrastverkan belysa och fullständiga de hvarandra ömsesidigt. De äro tvenne stjärnor på samma firmament, hämtande glans från samma eviga värmekälla, men strålande hvar och en med sitt egendomliga ljus och beskrifvande skilda banor.

En parallell som den här antydda öppnar, ifall den fullt genomfördes, blicken till nästan oöfverskådliga vidder. En hel kultur- och litteraturhistorisk epok upprullas, psykologiska, tids- och nationaltypiska drag framträda, sociala och ekonomiska omhväfnningar genomkämpas, med ett ord, hela 1800-talet träder oss till mötes liksom förkroppsligadt i dessa två till det yttre så bräckliga kvinnogestalter. Så högt siktar jag förstås ej med efterföljande lilla studie. Jag vill endast genom att draga upp några jämsides löpande ytterlinjer af Camillas och Fredrikas lifsbilder söka icke förklara men accentuera dessas mest i ögonen fallande likheter och olikheter.

*

Låt oss börja med likheten.

För det första voro de samtida. De tolf år Camilla räknade mindre än sin svenska kollega utgöra historiskt sedt en försvinnande minut. Det att Camilla Collett, som redan passerat 50-talet vid Fredrika Bremers död, öfverlefe henne i 30 år och således kommit vår tid så mycket närmare förklarar att Camilla i vårt medvetande framstår som den moderna, Fredrika som den klassiska författarinnan.

Men under samma för tiden karaktäristiska förhållanden hade de uppväxt. Deras ungdom hade känt samma bundenhet i fråga om de bildade familjedöttrarnas rörelsefrihet. De hade lidit och vändats under tvånget och under hårda inre och yttre strider rest sig mot förtrycket. Och vapnet, som naturen satt i deras hand, var af samma smide: en makt öfver formen, tack vare hvilken de kunde kläda sina tankar i ord, en medfödd stilistisk vältalighet, som tilltvang sig uppmärksamhet. De gjorde sig hörda.

Båda debuterade med skönlitterära alster. Deras första böcker bildade epok i de respektive ländernas litteratur. Fredrikas "Teckningar utur hvardagslivet" gäfvu ju anslaget till en helt ny litterär riktning, uppmärksamman äfven inom den stora europeiska bokvärlden; Camillas "Amtmandens Dötre" var på fiktionens område en enastående företeelse, förelöpare till Norges litterära storhetstid, utöfvande inflytande på de stora andar, som inom problemdikten skulle komma att vinna världsmästerskapet. Att särskildt Ibsen och Lie varit påverkade af fru Colletts första — och enda — större roman är allmänt erkänt.

Påfallande är också likheten i bådads utveckling som författarinnor. Ifrån fantasiens område med dess omedvetna eller understuckna tendens fördes de steg för steg in på det fullt medvetna och teoretiskt väl afvägda tendensskriftstället. De blefvo de sociala problemens utrederskor, samhällsidéernas författarinnor.

Och om bådads namn stod det strid. De ledo och kämpade för sin tro samt brändes för den skull å

båle af den allmänna opinionen — för att, som det plägar gå med trosmartyrer, först efter döden krönas med segerglorian.

Deras missionerande bland mänskligheten hade också många gemensamma drag. De sökte aldrig sitt. Oegennyttia, godhet och den själföföglömmande medkänslan för allt lidande var utmärkande för Camilla som för Fredrika. Under människokärlekens banéringo de framåt hand i hand som stridskamrater; på den barmhärtige samaritens väg möttes de som systrar.

En sista likhet: båda voro de i bokstafelig mening jordens vandrerskor. De, som så genialiskt, så lefvande och träffsäkert skildrat hemmet och framtrölat så bedårande familjescener, voro icke skapade för en stilla hemlycka. "Ut bland människorna" var deras lösen. Världen utanför hemtröskeln utöfvade på båda en oemotståndlig dragningskraft. Men hem kommo de för att dö.

Många andra likhetstecken skulle kunna uppdragas, men det blefve endast att öka summan af de allmänna dragen. I alla enskildheter divergera dessa den nordiska kvinnans främsta banérförerskor fullständigt. Men det är, som jag redan anmärkt, genom att jämföra skiljaktigheterna man först får klart grepp på bådas individualiteter.

*

Man tänke sig först deras ungdoms yttre gestaltning. Man jämföre Camilla Wergeland, den af så mycken poesi omstrålade prästdottern från Eidsvolds prästgård, den firade, beundrade och eftertrådda skönheten, och den lilla fula Fredrika med hennes konstigheter och excentriciteter! Camillas sensationella debut i sällskapslivet, af Welhaven skildrad i hans mångciterade dikt:

— — "Der kom en Stands i Soiréen,
da Præstens Datter traadte in
og Sladren, der gik om til Theen,
blev stum ved hendes lette Trin.
Den fine Alf paa sexten Aar
var fostret i de grønne Dale,
og i vor vinterlige Dvale
vi studsede ved hendes Vaar,"

och Petrea — som bekant identisk med Fredrika — på hennes första bal, en episod som med själfkritisk humor beskrifves i "Hemmét" där man ser den stackars baldebutanten med sin stora, efter en hårdhänt behandling uppsvullna näsa sitta bortglömd och ouppbjuden i en vrå!

Mer än en lyrisk utgjutelse ägnades den vackra prästdottern af tidens skönandar, men man har ej hört omtalas, att någonsin en ung poet inspirerats af den lilla Årstamamsellens yttre behag. Och aldrig öfverraskar man Fredrika i en romantisk situation liknande Camillas, då denna under det blommande äppelträdet i Eidsvolds "prästegaardshave" en vårf-ton fick sitt öde besegladt i form af ett litet rosenrödt brev, "det rosenröde brev, som", berättar hon

själf många år efteråt, "hin vaarlige Time endte min Ungdoms korte, dæmrende Tryllenat for att vække mig til den lange trætte Dag." — Vi forstå att det är Welhavens bref här menas, det hvori han bryter med sin trolofvade, finnande en förening mellan sig och dottern och systemen till hans afsvurna fiender, prästen Wergeland och hans son, omöjligt.

Camilla hade således genomlejt sin roman, erotiken var för henne en lefvande verklighet, under det att Fredrika måst fantisera ihop sin; hennes rid-dare, som kom stormande på sin eldige springare för att enlevera skön jungfrun på färden till julot-tan, fanns endast till i drömmens värld.

Naturligt är att deras novellistik måste röna intryck af deras erotiska erfarenheter, eller, hvad den ena beträffar, brist därpå. Camilla, den större dik-taren af de två, med konstnärsllynnet i blodet, om-diktade med eller mot sin vilja sin egen lifsroman i sina hjältinnors. Hos Fredrika däremot, den för-träffliga berätterskan, svek talangen, när hon kom in på erotikens område; då blef hon naiv, tafatt, opersonlig. Man ställe blott "Hertha", slutstenen i Fredrika Bremers skönlitterära produktion, bredvid "Amtmandens Dötre", begynnelsepunkten men på samma gång höjdpunkten i den norska författarin-nans! Hur svårt har man ej att tänka sig, att de båda böckerna voro så godt som årsbarn! Ja, den förra, med utgifningsåren 1854—55, t. o. m. ett år äldre än Hertha.

Det är ej tu tal om hvilket som är det större konstverket. Än i dag njuter man af "Amtmandens Dötre", som af ett fullödigt sådant. Arbetet har, som det framhålles i Camilla Colletts biografi, haft den sällsynta lotten att eftervärlden satt det högre än sam-tiden, det har aldrig blifvit gammaldags och föråldradt. Icke så med Hertha, den läses icke mer. Ja, alltför ofta har man hört okonstnärligheten i "En själs historia" förkättras för att man skall kunna göra sig några illusioner i det afseendet. Som be-kant var författarinnan den sista att hysa några sådana.

I allt voro de båda kvinnoromanerna således olikar-tade utom i ett väsentligt — i verkningarna. De åstad-kommo båda en revolution i det allmänna tänkesät-tet. Om fru Colletts bok har det med sanning sagts, att den var en stridsskrift, ehuru det var ytterligt få, som den tiden förstodo, att denna roman inledde en långvarig kamp för kvinnans hela frigörelse. Dess tendens är, som vi minnas, att häfda kvinnans rätt att sätta den personliga kärleken, icke föräldramyn-digheten, som grundval för äktenskapet. Med afsikten var författarinnan, som hon själf intygat, fullt på det klara, men ej så i fråga om resultatet. Hon tve-kade också länge, innan hon vågade sätta sin bok på tryck.

Mer målmedvetet gick Fredrik Bremer, den redan erfarna och erkända författarinnan, till sitt verk. Hon visste, att hon i och med Hertha vedervågade sin po-

pularitet, hon erkände dess många brister — likväl, som hon under sitt sista lefnadsår yttrat, i sin dödsstund skulle hon vara glad däråt. Men ännu anade ingen, ej ens modern till det dödfödda barnet, som de illvilliga recensenterna ville göra Hertha till, att detta bar på ett för tusenden af kvinnliga individer lifsomskapande framtidsprogram!

Men låt oss återgå till Camillas och Fredrikas personligheter och deras divergenser.

Vi ha i Camilla sett den borna prinsessan, prydd med de egenskaper, som i världens ögon sätta drottningkronan på en kvinnas panna: skönhet och behag, här parade med snille och en tidigt anad diktargåfva. Melankolien, som var ett med hennes väsen, gaf blott ökad charm åt all denna "ynde", hvarmed naturen smyckat sin älsklingsdotter. Och Fredrika, askungen, familjens styfbarn, säkerligen såg ingen i den tyngd, som hvilade äfven öfver hennes unga sinne och som kom henne att under ungdomens år se världen i svart, ja mången gång önska sig döden, en intressant och poetisk företeelse.

Men så blefvo rollerna ombytta. Prinsessan måste stiga ned från sin tron, under det att den fula ankungen blef en svan, väl icke en sådan, ifall man tänker på den yttre gestalten — men hvem frågade efter om fjäderbeklådningen var fläckfri inför flykten hos de mäktigt uppåt bärande vingarna?

Tidigt, heter det om Camilla Collett, förlorade hon sin stora skönhet. Sorger, bekymmer och den sömnlöshet hon lifvet igenom led af kommo hennes drag i förtid att vissna. Endast sin smärta figur bibehöll hon. Benämningen "die nordische Sylfide", som den tyske författaren Mundt gifvit henne i sin så mycket omtalade dikt, passade väl ännu in på henne. Men en sylfid bör nu helst vara ung!

Camilla var en åldrad skönhet; Fredrika åldrades i skönhet. Oerhördt mycket betyder denna skillnad i kvinnans lif.

Men ej blott åren blekte Camillas kind, lifvets "genvordigheter" ristade grämelsens djupa fåror däri. Först ungdomens aldrig öfvervunna hjärtesor, förlusten af Welhaven. Så hennes makes, den ädle, fint begåfvade och kännande Colletts död efter ett tioårigt äktenskap, de tio år, hvilka man kallat oasen i Camillas lefnadslånga ökenvandring; vidare föräldrarnas och den afgudade broderns, diktaren Wergelands bortgång. Följde så ensamheten, den i små förhållanden lefvande änkans och moderns ensamhet midt i en osympatisk småstadsmiljö, sådan Kristiania framstod för den andligen förnäma och fordrande fru Collett. Den firade, beundrade och omhuldade såg sig förvandlad till den öfvergifna, kritiserade och isolerade. Den sociala tillbakagång, som följde med de ändrade förhållandena, var för Camilla en schock, som hennes stolta sinne aldrig öfvervann. Bitterheten bet sig fast i hennes själ.

Vi behöfva knappast i fråga om Fredrika draga upp några parallellinjer, så väl är hennes utvecklings-

historia för oss bekant. Så veta vi, att i den svenska författarinnans tillvaro ingen sänkning i socialt afseende någonsin ägde rum. Tvärtom, med åren ökades blott hennes rykte och anseende. T. o. m. bakslaget med Hertha berörde henne endast föga, då hon vid denna tid, en firad och eftersökt främling, färdades långt från hemmet. Äfven hon drabbades af sorger; den ena efter den andra af sina närmaste miste hon, tills hon stod ensam, den barnlösa, åldrande kvinnans ensamhet. Men hur förstod ej Fredrika att fylla sin ensamhet, göra den rik och fruktbarande för sig och andra! Sorgerna, motgångarna, striderna verkade blott luttrande på hennes ljusa, själpröfvande och uppåtblickande ande. För agget fanns där intet rum.

Här komma vi till det, som långt mer än skillnaden i yttre omständigheter och lefnadsöden gräfdde en klyfta mellan dessa två märkvärdiga kvinnliga personligheter: olikheten i temperament, i karaktärs- och själsläggning. Bjärtast framträder detta, då man ställer dem bredvid hvarandra som vandrerskor. — Påfallande är, att man i ingenderas historia läser om att de någonsin träffats på jordens färdestigar, liksom det ej framgår, att de rönt något som helst inflytande af hvarandras skrifter. —

Det var alltid ett högre mål, någonting utom henne själf, som Fredrika hade i sikte med sina stora resor i occidenten och orienten och i den nya världen på andra sidan Atlanten. Hon sökte att tränga in i folkens själ, hon var städse på jakt efter de eviga och allmänmänskliga sanningarna, och aldrig har en vaknare, mer lifligt intresserad resande trampat Guds gröna jord än denna lilla svenska kvinna. Ingenstädes har heller hennes författarskap nått högre än i de skildringar hon framlagt som frukter af sitt reselif.

Men hvad var det, som gjorde Camilla under en stor del af hennes lefnad till en irrande främling på jorden? Var det ej, i motsats till Fredrika, hvilken kunde sätta sig öfver det egna jaget, att hon jämt spanade efter sitt bättre själf, det hon förlorat på lifsvandringen och som i hemlandet med dess små villkor gått ohjälpligt vilse? En ständig oro i blodet dref henne från plats till plats, hon kunde aldrig sätta sig öfver det dagliga lifvets små förtretligheter, och hennes till ytterlighet sårbara väsen lät henne känna hemförhållandenas knappålsstygn som lika många mördande dolkstötar. Därför ut, ut i främmande land, där hon hoppades — men alltid förgäfves — finna trefnad och lugn.

Särdeles på senare år erbjuder den gamla hemlösa kvinnan, där hon släpar sitt missnöje, sina pretentioner, sina aldrig tillfredsställda önskingar från det ena utländska pensionatet till det andra, en tragisk syn. Intrycken och erfarenheterna från de långa, endast af kortare besök i hemmet afbrutna vistelserna i utlandet lämna ej heller några vidare spår i fru Colletts skriftställareskap. Hennes mognare års rika litte-

LIFRÄNTOR

fördelaktigast för damer hos

VICTORIA ZU BERLIN

Kontinentens största lifförsäkringsbolag.

Kontor: Drottninggatan 5 (f. d. Skånebankens hus) Stockholm.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

rära produktion, "Fortællinger", "I de lange Nætter", "Sidste Blade", "Fra de Stummes Leir", "Mod Strømmen", dessa till dels så intressanta och för författarinnans personlighet så belysande samlingar i strödda ämnen, tillkomna de flesta på främmande botten, syssla mest, utom med egna lifserfarenheter, med motiv från hemlandet.

Alla Camillas böcker från 1870- och 80-åren äro inlägg i kvinnosaken. — Fredrika Bremer, så föregångerska och banbryterska hon än var, gick ju ur tiden utan att veta af någon sak. — Men för Camilla blef den lifsuppgiften, under hennes sista 25 år ledmotivet i hennes skrifter.

En af hennes biografier och en nära personlig vän, den danska författarinnan Clara Bergsöe, karakteriserar i sitt "Livsbillede" öfver Camilla Collett denna sålunda:

"Fru Collett! med hvormange forskelligte Betoninger er dette Navn ikke udtalt, snart med en Klang af Ironi, snart af ligefrem Antipathi, saa med Beundring; dog ofte halvt raillerende, og saa — en sjælden Gang — med Kærlighed.

Grunden hertill er let forklarlig. Hun kempede det meste af sit Liv for en Idé, Kvindesagens, en Idé, som i sit første Udspring havde omtrent alt og alle imod sig, og hun kæmpede med Vaaben, der maatte synes overdrevent voldsomme; Vaaben, der til Tider tog en noget skæv Retning og som tilmed førtes af en Personlighed, der i Følge hele sin Natur ikke kunde blive populær, aldrig vække Massernes Sympathi." —

Men det kom ett ögonblick af upprättelse äfven under Camillas lif, dementerande således hvad jag ofvan sagt om ett erkännande först efter döden, för så vidt några festtimmars entusiasm utgör dementi för en lifslång kamp mot missförstånd och oförstående.

"Då hon fyllde 80 år, var", säger samma biograf, "ändteligen stunden kommen, då man klart kunde överblicka hela räckvidden af hennes stridsifver. Stridstrumpetens toner hade icke ljudit förgäfvat. Från fjäll till fjäll tändes hänförelsens fackla, tills hela landet strålade under den framtids sol, som kvinnorna drömde om. I Kristiania nådde festen sin höjdpunkt. Tidigt om morgonen drog ett tåg af kvinnor i alla åldrar och af alla stånd förbi Camilla Colletts bostad för att hylla henne. På middagen samlades hundraden till en stor fest, hvarvid Henrik Ibsen förde hedersgästen till bords. Aftonen var dock glanspunkten, i det att studentkåren — kvinnosakens hyllning af män — hälsade henne i ett ståtligt fackeltåg, hvars flammor bokstafligen gjorde denna dag i hennes lif till ett lysande minne. — — —"

Någon sådan apoteos i lefvande lifvet kom aldrig Fredrika Bremer till del. Man hade — kan man ej

* Här må erinras, att med anledning af födelsedagsfesten den 23 januari 1893 tidskriften Dagny innehållit en biografisk teckning öfver Camilla Collett af Esselde. Författarinnans den 6 mars 1895 timade död uppmärksammas äfven af en minnesruna. Clara Bergsöes lifsbild "Camilla Collett", utgifven 1902, är likaledes föremål för en recension i häft. 6 af Dagny för samma år.

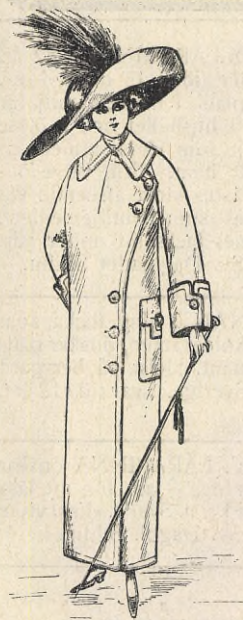
såga lyckligt för henne? — då ännu icke hunnit jubileernas tidevarf.

En af fru Colletts stående anmärkningar skall ha varit den, att Danmark — och naturligtvis äfven Norge — saknade kvinnostatyer. "Jeg er ked af de Christianer og Frederikker paa de der Hestene", brukade hon säga. Och ändå hade danskarna, menade hon, så många präktiga kvinnogestalter: en drottning Margareta, en Tyra Danebod, en drottning Filippa. Hvarför finns det inga bildstoder öfver dem?

Minst anade hon, att hon själf, förevigad i brons, några få år därefter skulle pryda en af den norska hufvudstadens offentliga platser. Hade hon kunnat förutse detta, otvifvelaktigt skulle det fyllt henne med en djup och stolt glädje. Icke af personlig fåfänga; stort anlagd, som hon i det hela var, skulle hon här sett bortom sig själf och betraktat bildstoden som en hyllning åt den sak, för hvilken hon så modigt och oförtrutet kämpat.

Däremot torde Fredrika Bremer med andra ögon ha betraktat det plastiska förhärligandet af sin person, när och om det en gång kommit till stånd och förutsetts att hon tänkt sig dess möjlighet. Säkert skulle hon med en glimt af förvånad humor öfver sitt vänliga gamla ansikte ha utbrustit: "Å kors, att man gitter göra så mycken affär af en fattig, syndig människa!"

Hvilket icke hindrar, att det bör för en nation vara en ambitions- och hederssak att hedra sig själf genom att i bild föreviga icke blott sina stora söner utan äfven sina stora döttrar. *Lotten Dahlgren.*

ULSTRAR

enligt vidstående cliché

af

prima engelskt ulstertyg

Kr. 45:—

AKTIEBOLAGET
NORDISKA KOMPANIET
STUREPLAN.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantensamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat minst 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7% öre pr mm.)

Under julferierna

Dec., Jan. önskar van lärarinna plats att undervisa mindre barn. Ej språk el. musik. Svar till "Fritt vivre o. resa", Svenska Dagbl., Stockholm, f. v. b.

TILL UTLANDET önskar bildad flicka medfölja som sjuksköterska eller hjälp och sällskap. Har längre tid vistats utrikes och sedan genomgått sjukvårdskurs. Bet. och rek. Svar: "Dec.—Jan.", Lasarettet, Falköping.

I GODT HEM där jungfru finnes sökes plats af bättre hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad o. s. v. Goda betyg. Svar "Arbetsam—Duglig", Sv. Telegrambyrå, Stockholm f. v. b.

SMÅSKOLLÄRARINNA, 22 år, önskar under tiden 15 dec.—1 (ev. 15) febr. plats i finare familj för att deltaga i hushållet och f. ö. se och lära allt som förekommer i ett väl ordnad hem. Fritt vivre önskas och fästes stort afseende vid att få anses som familjemedlem. Svar emotes tacksamt under adr. »Hemlif», Sv. Dagbladet Sthlm.

GUVERNANT. Ung flicka, som aflagt realskoleexamen, önskar plats som guvernant. Helst på herrgård i mellersta Sverige. Svar till "18 år", Vstad p. r.

UNDERV. LÄRARINNA önskar plats under dec.—jan. för att läsa med mindre barn. Svar t. »Fritt vivre och resa», Sv. Dagbl. Sthlm.

Lärlarinna,

elementarb., önskar öfver julferierna (20 nov.—1 febr.) plats i fam. att läsa med mindre barn samt deltaga i husliga göromål samt hand. Goda ref. Svar till "Ensam", Mulseryd p. r. in-om 8 dagar.

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar från 2 jan. till 15 febr. plats i familj att mot fritt vivre deltaga i hushållet. Är villig undervisa barn. Svar märkt »Tacksam», Nässjö, p. r.

Ung engelska

önskar sysselsättning några timmar hvarje förmiddag. Vidare upplysningar å Fredrika Bremer Förbundets Byrå, Klarabergsgatan 48; kl. 12—4.

UNG, musikalisk, elementarbildad flicka önskar, att mot fritt vivre, komma i finare familj (helst i stad eller brukssamhälle) som sällskap och hjälp. Är villig att hjälpa till med läxläsning, undervisning i musik samt förekommande skrifgöromål. Svar till »Oktober 1912», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

UNG FLICKA önskar plats som barnfröken samt husliga göromål, även sömnad. Har förut innehaft dylik i två år. Helst till landet. Svar till "Barnkär", Kaplansgatan 18, Södertelje.

BILDAD FLICKA med flerårig vana på kontor önskar liknande plats eller som skrifbiträde och hjälp med förefallande göromål i privatfamilj. Svar emotes tacksamt till "Villig", p. r., Helsingborg.

UNG FLICKA (landtbrukardotter) önskar komma i familj. Är villig att under skicklig husmoders ledning deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Har genomgått Hedda Cronius Hushållsskola i Stockholm. Svar till "Familjemedlem", Kyrkogårdsgatan 3, Eskilstuna.

FINNES någon snäll och vänlig familj som vill ha en 20 års bättre flicka till hjälp och sällskap nu strax eller efter jul. Är kunnig i enklare och finare handarbeten, samt något matlagning. På lön fästes mindre afseende. Svar emotes snarast möjligt till "Vänligt hem", Fagerås p. r.

Ung bildad flicka,

som genomgått fullständig hushållskurs önskar plats i bildad, trefflig fam. Helst i Sthlm eller dess närhet. Svar till "Sällskap och hjälp", Kinna p. r.

Hushållskunnig

bättre flicka önskar plats. Sv. till "Musikalisk 27 år" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

3 å 4 timmars

kontorsarbete dagligen eller tillfälligt skrifarbete önskar ung fru, något skrifmaskinskunnig och mycket intresserad af alla kontorsgöromål. Betyg från innehafda platser finnas. Svar till "Sysselsättning" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Sjuksköterska

önskar plats som upfostrarinna af barn eller hos sjuk person. Musikalisk, kunnig i hvarjehanda. Svar S. M. K., poste rest. Sthlm 1.

Sköterska,

van i sinnessjukvård, önskar plats. Svar till »Sjukvård 1912», Uppsala p. r.

Värdinne-eller Husföreståndarinneplats

sökes af bildad, musikalisk dam, som blifvit ledig genom dödsfall. Sökande äger jämnt och godt lynne, stor erfarenhet i ett hems skötsel, utprägladt ordningssinne samt van vid sparsamhet. Utm. betyg och ref. Svar emotes tacksamt till »Samvetsgrann», pappershandeln Engelbrektskatan 10, Sthlm.

Bildad flicka,

arbetsam, rask och duglig, önskar plats den 1 nov. att under matmoders ledning och helst där tjänarinna finnes sköta hemmet. Genomgått Sundsvalls Hushållsskola, hvarifrån fullständigt betyg och rek. erhållas. Svar till "Duglig och rask", Hushållsskolan Sundsvall.

Plats i familj

att biträda husmoder sökes af en stillsam och ordningsfull flicka, van vid husliga göromål, dock ej gröfre sådana. Något kunnig i matl. och sömnad. Svar med uppgift om löneförväntan förväntas tacksamt, helst inom 8 dagar, till "T. J. 30 år" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Ung, bildad flicka

med utm. ref. önskar plats som sällskap till äldre person. Kunnig i skrifgöromål. Svar till »21 år», S. Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

23-års enkel flicka

önskar plats snarast möjligt som barnfröken eller husmoders hjälp. Helst i Stockholm. Rek. finnas. Svar till »Villig», Eskilstuna, p. r.

Värdinna

önskar plats i ett fint hem, där man sätter värde på ordning och omtanke. De bästa betyg finnas, innehar nu plats, men önskar ombyte. Gärna hos änkeman eller ungherre. Glad och liflig till lynne. Svar till "Plikt och flit" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

En bättre flicka önskar plats

i god familj för att deltaga i hvarjehanda sysslor. Har gått i Tekniska skolan, varit utomlands, talar tyska, kan undervisa i teckning, mönsterritning och målning. Svar till "Noggrann", p. r., Saltsjöbaden.

LEDIGA PLATSER.**Ordinarie lärare- eller lärarinne-tjänsten**

vid fasta folkskolan i Lyngsjö församling, Kristianstads län, med folkskole- och småskoleafdelning, litt F, och med nio månaders undervisningstid kungöres härmed ledig till ansökan inom sextio dagar från första kungörandet härom i Post- och Inrikes tidningar. Utom den lagliga lönen och ersättning för öfverläsningstid åtnjuter läraren eller lärarinnan årligen 100 kronors löneförhöjning, till dess han eller hon kommer i åtnjutande af sitt första lagliga ålderstillägg. Skolan, som är belägen vid allmän väg, nära Lyngsjö järnvägsstation, har stor trädgård.

Adress Gårds Köpinge. Lyngsjö, den 1 oktober 1912.

Skolrådet.

Ordinarie lärare- (lärarinne-)tjänsten

vid fasta folkskolan i Hylte, litt. F, i Örs församling, Kronobergs län, kungöres härmed till ansöknings ledig inom 60 dagar från den 1 oktober detta år. Praktig bostad i nybyggd skolhus, beläget i vacker trakt ej långt från kyrka och järnvägsstation.

VIKARIAT till nämnda skola för instundande vårtermin äfven ledigt. Ansökningar insändas till skolrådets ordförande, adress M. o. h. e. d. a.

Ör den 30 september 1912.

Skolrådet.

Ordinarie folkskol- lärare-(lärarinne-) befattningen

vid Skydds hemmet i Boda folkskola, Västernorrlands län, kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 januari 1913 med tre månaders ömsesidig uppsägningstid. Aflöningen är 800 kr. pr år jämte fri kost, tvätt, 1 bostadsrum, vedbrand och lyse samt 2 ålderstillägg å 100 kr. hvardera att utgå efter 5 och 10 års tjänstgöring. Ansökan insändes den 18 november till

Skyddshemmet i Boda, Viskan.

Guvernant,

fullt kompetent att läsa med tvenne gossar 1:sta kl. kurs i läroverk önskas. Löneanspråk, ref., betyg fordras. Svar fortast möjligt till Hallfreda Gård, Barlingbo, Visby.

Säker snabb**maskinskrifverska**

erhåller plats vid större Försäkringsbolag i Stockholm. Gen. Remington, Hamngat. 10.

En äldre respektabel

Hushållerska

erhåller plats att på egen hand sköta brukshushåll för 2 å 3 ungherrar. Svar till »Brukshushåll» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Hushållsfröken

kunnig i allt hvad till ett större landthushåll hör — får på grund af sjukdomsfall genast anställning å egendom i Västergötland. Svar med rekommendationer, löneanspråk o. helst fotografi, till »Fru O.», Kjeivene.

En extra ordinarie lärarinnetjänst

vid Sundbo fasta förenade folk- och småskola i Västmanfors församling i Västmanlands län för vårterminen år 1913 sökes hos skolrådet (adr. Västmanfors) före den 1 december 1912. Lön efter 1,100 kr. pr år jämte fri bostad af två rum och kök samt fri vedbrand och vedhuggning.

Skolrådet.

I tjänstemannafamilj

i Sthlm finnes plats för en enkel, bättre, ordningsfull flicka i 20 års-åldern kunnig i enklare matlagning och villig att med husmoders ledning sköta ett hushåll där 2 barn om 8 å 10 år finnes. Obs.! Fri resa erhålles. Svar till »Familjemedlem», Stockholm 3.

Book-keeper**required.**

Thoroughly competent book-keeper required, who understands English. Lady or Man. Apply by mail stating age, previous experience and salary required. Reply to »Book-keeper», S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

Skicklig Maskinskrifverska,

helst Continental,

perfekt stenograf, tyska och engelska, erhåller plats i en af de största mekaniska verkstäder. Närmare upplysningar af Continental Skrifmaskinsaffär, Norrlandsgat. 29.

R. 124 19, A. 234 72.

I STILLA HEM på landet i Skåne får

anspråklös flicka,

som genomgått sjukvårdskurs vid hospital, plats att sköta äldre dam och för öfrigt vara behjälplig med förekommande göromål. Goda rek. fordras. Svar till »A. B.», Ystad p. r.

Hushållerska,

pålitlig och van erh. god pl. å större herreg. Ej landthushåll, köksa finnes. Svar med rek. och lönepret. till »E. T.», Norrköping p. r.

Bildad dam,

skicklig pianist, med godt sätt och god säljareförmåga, erhåller plats som resande för pianofabrik. Svar med uppgift ålder, föregående platser, referenser, löneanspråk, foto m. m. sändes märkt »Pianist», Svenska Dagbladets hufvudkontor, Stockholm.

Intelligent, bildad, frisk, oberoende yngre dam — med den verkliga kvinnans alla goda egenskaper sökes som

Föreståndarinna

för hemmet hos 30-årig tjänsteman i god samhällsställning (bosatt i Stockholm). Svar med fotografi (som returneras) och närmare upplysningar torde sändas under signatur

»Barnavän»

Svenska Telegrambyrån, Sthlm, f. v. b.

Plats på större kontor

erhåller nu genast en ung dam, kunnig i bokföring samt tyska och engelska språken. Svar med referenser till »Kontorsplats 1912», under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kvinnlig korrespondent

och maskinskrifverska med några års kontorsvana erhåller genast bra plats på grosshandelskontor. Den, som har språkkunskaper, har företräde. Svar till »Duglig», adress Svenska Telegrambyråns filial, Örebro.

Skicklig Stenograf o.**Maskinskrifverska**

kunnig i tyska, engelska och helst äfven franska språkets skrivande, erhåller genast stadigvarande anställning vid stor mekanisk verkstad. Den, som är van vid affärs-korrespondens och kostnadsförslag, har företräde. Svar med meritförteckning till »Lady», under adress S. Gumælius Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

D A M,

kunnig i stenografi och maskinskrifning, engelska, tyska och franska erhåller förmånlig anställning. Framstående förmåga kan påräkna god aflöning. Svar med uppgift å ålder, betyg, lönepretentioner etc. till »Shorthand Lady Typist», S. Gumælii Annonnsb., Göteborg.

Ung Dam,

ordentlig och arbetsam, kunnig i maskinskrifning och bokföring samt kompetent att på egen hand göra bokslut, får genast plats å kontor. Goda rekommendationer fordras. Svar, med fotografi till »Kontorsplats genast», under adress S. Gumælius Annonnsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } $4\frac{1}{2}$ %

Sparkasse-
räkning } 4 %

KÖPMANNABANKEN,

Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Fonder 4,000,000 kr.

**Åberopa alltid
annonserna i DAGNY!**

Fredrika-Bremer-Förbundet: Klarabergsgatan 48, 2 tr.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

(LEDIGA PLATSER)

Föreståndarinnebe- fattningen

vid Hvetlanda köpings försörjningshem kungöres härigenom till ansökan ledig. Sökanden bör vara fullt kompetent att icke blott leda och öfvervaka allt arbete vid hemmet samt där upprätthålla ordning, snygghet och renlighet, utan äfven vara beredd att själf utföra matlagning, bakning, sömnad och annat arbete med biträde, som kan erhållas af arbetsföra understöds-tagare; någon vana vid sjukvård önskelig. Löneförmåner: kontant 400 kr. pr år och fritt vivre. Tre månaders ömsesidig uppsägning. Goda rekom. erfordras. Ansökningar kunna före den 10 nästkom. nov. insändas till ordföranden i Hvetlanda köpings fattigvårdsstyrelse, adr. Hvetlanda.

Fattigvårdsstyrelsen.

Vikariat

å lärarinnetjänsten vid fasta folkskolan (litt. F.) vid Traneberg i Otterstads skoldistrikt för nästa vårtermin 1 februari—30 juni, sökes senast 1 nästa januari. Lön efter 900 kr. pr år. I brist på examinerad sökande antages småskollärarinna.

Skolrådet
Adr. Källandsö.

Lektioner i Linnesömnad

(äfven blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

Doktorinnan Erikssons Hviloheh.

Postadr.: *Arvika*. — Naturskönt
läge. Billiga lefnadskostnader.

STOCKSUNDS SJUK- och HVILOHEM.

Högt och soligt läge. Modern
inredning. Exam. sköterska. Pris
för enskildt rum från 5,50 till högre
priser.
A. T. *Stocksund* 66.
R. T. " 119.

Vid

Sollefteå Samskola

förklaras härmed lediga till ansökan tvenne lärarebefattningar, en manlig och en kvinnlig, att tillträdas kommande vårtermin.

Ämneskombination: för lärare, Matematik, Fysik och Kemi; för lärarinna, Biologi och Geografi å högre stadiet, Historia och Matematik å lägre stadiet.

Kompetensvillkor: fil. kandidat-examen med profår eller (för lärarinna) genomgången högre lärarinneseminarium.

Lön: grundlön för lärare 2,500 kr., för lärarinna 1,500 kr.

Läroanstalten, som står under öfverstyrelsens inspektion och därmed lämnar rätt till tjänsteårsberäkning, äger såväl realskolexamen- som dimissionsrätt.

Eventuella förfrågningar besvaras af Skolans rektor, till hvilken ansökan, ställd till Samskolestyrelsen, insändes senast den 20 november.

Sollefteå, 19 Okt. 1912.

HUGO SANDSTRÖM,
Rektor.

NU GENAST erhåller enkel an-
språkslös fiicka plats å egendom
att läsa läxor med tvenne gos-
sar i elem.-skolans tredje och
första klass samt att deltaga i
lättare husliga sysslor. Svar jämte
betyg, foto., ref. och lönean-
språk till "Nu genast", Stigtom-
ta p. r.

Nyheter i bokhandeln!

Frideborg. Illustrerad folkkalender för 1913, redigerad af Pastor *B. Wadström*. 47:de årgången. Kart. 1,25, klotb. 2 kr.
Minnesord ur Bibeln för hvar dag under 1913. Nyårs-hälsning från Svenska Bibelinstitutet. I väggalmanacksformat. Pris 30 öre.

För tron och lifvet. III. Vittnesbörd ur ordet och erfarenheten af Redaktör *Anders Åberg*. Häft. 1,75, kart. 2 kr., klotb. 2,50.

Frälsningsordet. Af Kyrkoherde *D. A. Årnström*. Andra uppl. Häft. 25 öre.

Brinnande bön. Af Biskop *Ashton Oxenden*. Häft. 1 kr, klotb. 1,50.

Andaktsbok för gamla. Af Pastor *B. S. G. Bomhoff* (Luthersk Bogmission). Häft. 40 öre, klotb. 50 öre.

Andaktsbok för hemmet. Af Pastor *O. Gude Due*. (Luthersk Bogmission). Häft. 40 öre, klotb. 50 öre.

En liten andaktsbok. Af Pastor *Th. Freihow*. (Luthersk Bogmission). Häft. 30 öre, klotb. 40 öre.

Evangelium åt ungdomen. Föredrag af Biskop *P. W. K. Böckman*. Häft. 10 öre.

Söndagshvilans betydelse. Af Pastor *C. Skovgaard-Petersen*. Häft. 30 öre.

Vingslag. En samling dikter af *A—der*. Häft. 1 kr., kart. 1,25, klotb. 1,50.

Missionsbibliotek för folket. XXII. *John Williams*, Söderhafsöarnas apostel, af *H. O. Hansen*. Häft. 30 öre.

Berättelsebibliotek. VII. *Ungdomssegtrar*. Skildringar från olika tider och folk af Komminister *B. Wadström*. Häft. 1 kr., kart. 1,50, klotb. 2 kr.

Under lindén. Skildring ur storstadslifvet af *M. Eitner*. Häft. 30 öre.

I julsolens ljus. Två berättelser af *Ernst Evers*. Häft. 60 öre, kart. 75 öre.

Unga på nytt. Af *Agnes Hoffman*. Häft. 10 öre.

Lille Otto och Sakkeus med flera berättelser af *M. v. O.* Häft. 20 öre.

Sälgblommor. Berättelse för ung och gammal af *M. v. O.* Häft. 15 öre.

Bilderböcker:

Onkel Toms stuga. Med text af *Märta Lagerfelt*. 80 öre.

Små berättelser om barnens vänner, våra husdjur. Med text af *Tant Lisa*.

Vid hafsstranden. Med text af *Märta Lagerfelt*. Pris 75 öre.

Något för barnen att måla. Pris 80 öre.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition.
Stockholm 3.

GYNNA DAGNYS ANNONSÖRER!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Preussen och den kommunala kvinnorösträtten.

Från arbetsstråten. Af *Metta Greger*.

Männens rösträttskongress i London,

En fest i Fredrika Bremer-Förbundets nya lokal.

Camilla och Fredrika. En parallell. Af *Lotten Dahlgren*.

Insänd litteratur.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**